

POSTANOWIENIE NR 40/2026
KOMISARZA WYBORCZEGO W OLSZTYNIE III

z dnia 14 października 2026 r.

**w sprawie wniosku o przeprowadzenie referendum gminnego
dotyczącego odwołania Wójta Gminy Wydminy przed upływem kadencji**

Na podstawie art. 24 w związku z art. 22 ust. 4 i 5 ustawy z dnia 15 września 2000 r. o referendum lokalnym (Dz. U. z 2025 r. poz. 472.) zwanej dalej „ustawą”,

postanawiam

odrzuć wniosek mieszkańców gminy Wydminy o przeprowadzenie referendum gminnego w sprawie odwołania Wójta Gminy Wydminy przed upływem kadencji, złożony Komisarzowi Wyborczemu w Olsztynie III w dniu 23 września 2026 r. przez Justynę Agnieszkę Samsel – Pełnomocnika Inicjatora Referendum z powodu stwierdzenia niedającego się usunąć uchybienia wniosku, polegającego na zebraniu niewystarczającej ilości prawidłowo złożonych podpisów osób popierających inicjatywę przeprowadzenia przedmiotowego referendum.

UZASADNIENIE

W dniu 27 lipca 2026 r. Inicjator Referendum – grupa sześciu obywateli, reprezentowanych przez Pełnomocnika Inicjatora Referendum – Panią Justynę Agnieszkę Samsel, powiadomiła Komisarza Wyborczego w Olsztynie III o zamiarze wystąpienia z inicjatywą przeprowadzenia referendum gminnego na wniosek mieszkańców gminy Wydminy w sprawie odwołania Wójta Gminy Wydminy przed upływem kadencji. Komisarz Wyborczy w Olsztynie III w dniu 28 lipca 2026 r., pismem znak sprawy: DOL.779.5.1.2026.BR wydał potwierdzenie złożenia powiadomienia o zamiarze wystąpienia z inicjatywą referendum gminnego, w którym stwierdził, że powiadomienie spełnia wymogi określone w art. 12 ust. 2 ustawy i zostało prawidłowo podpisane, pięciu członków Grupy Inicjatywnej spełniają wymogi określone w art. 11 ust. 1 pkt 1 ustawy oraz Pełnomocnik Inicjatora Referendum spełnia warunek określony w art. 12 ust. 4 ustawy.

W dniu 23 września 2026 r. Pełnomocnik Inicjatora Referendum złożył Komisarzowi Wyborczemu w Olsztynie III wniosek mieszkańców gminy Wydminy o przeprowadzenie referendum gminnego w sprawie odwołania Wójta Gminy Wydminy przed upływem kadencji, dalej zwany również wniosek mieszkańców. Do wniosku dołączono informację o spełnieniu obowiązków wskazanych w art. 13 ust. 1 i 3 ustawy oraz karty w ilości 66 szt. zawierające podpisy mieszkańców w deklarowanej ilości 585 szt., którzy poparli przedmiotową inicjatywę przeprowadzenia referendum gminnego. W dniu 24 września 2025 r., pismem znak sprawy: DOL.779.5.6.2025.B Komisarz Wyborczy w Olsztynie III wydał potwierdzenie otrzymania wniosku o przeprowadzenie referendum gminnego.

Komisarz Wyborczy w Olsztynie III przystąpił do badania, czy przedłożony wniosek oraz załączone do niego dokumenty spełniają wymogi ustawowe.

Zważyć należy, co następuje:

Stosownie do art. 22 ustawy do właściwości Komisarza Wyborczego w Olsztynie III należy ocena prawidłowości zgłoszonego wniosku o przeprowadzenie referendum lokalnego w sprawie odwołania organu jednostki samorządu terytorialnego. Komisarz Wyborczy w Olsztynie III badając legalność wniosku o przeprowadzenie referendum gminnego w sprawie odwołania Wójta Gminy Wydminy przed upływem kadencji, złożonego w dniu 23 września 2026 r. przez Pełnomocnika Inicjatora Referendum stwierdził, iż:

1. Inicjator Referendum dotrzymał terminu, o którym mowa w art. 14 ust. 1 ustawy.
2. Inicjator Referendum spełnił obowiązek powiadomienia mieszkańców o przedmiocie zamierzonego referendum wraz z uzasadnieniem odwołania organu gminy.

Pełnomocnik Inicjatora Referendum spełnił obowiązek wynikający z art. 13 ust. 1 i 3 ustawy poprzez rozwieszenie informacji o przedmiocie referendum wraz z uzasadnieniem na tablicach sołeckich na terenie gminy Wydminy oraz uruchomienie strony Facebook „Wydminy Referendum”.

- 3. Inicjatywę przeprowadzenia referendum gminnego nie poparła podpisami wymagana liczba mieszkańców, ponieważ wniosek nie uzyskał poparcia**

co najmniej 10% uprawnionych do głosowania mieszkańców gminy Wydminy, tj. 476 prawidłowo złożonych podpisów.

Zgodnie z art. 4 pkt 1 ustawy, referendum przeprowadza się na wniosek co najmniej 10% uprawnionych do głosowania mieszkańców danej gminy. Liczba mieszkańców gminy Wydminy uprawnionych do głosowania objętych rejestrem wyborców na dzień 30 czerwca 2026 r. wynosiła 4 759, o czym Inicjator Referendum został poinformowany przez Wójta Gminy Wydminy pismem z dnia 31 lipca 2026 r., (znak: RSO.5012.1.1.2026) stosownie do art. 12 ust. 5 ustawy. W związku z powyższym Inicjator Referendum powinien dla ważności wniosku mieszkańców Gminy Wydminy uzyskać poparcie co najmniej 476 uprawnionych do głosowania mieszkańców gminy Wydminy.

W dniach od 24 września 2026 r. do 9 października 2026 r. pracownicy Delegatury Krajowego Biura Wyborczego w Olsztynie – upoważnieni przez Komisarza Wyborczego w Olsztynie III oraz pod nadzorem dyrektora delegatury i komisarza wyborczego, dokonali czynności sprawdzających poprzez weryfikację w aplikacji „WOW Poparcie” zgodnie z danymi ujętymi w Centralnym Rejestrze Wyborców prawidłowości danych osobowych osób umieszczonych na kartach z podpisami, popierających wniosek o przeprowadzenie referendum gminnego. Po sprawdzeniu 66 szt. kart z 589 podpisami poparcia, doręczonych wraz z wnioskiem mieszkańców, Komisarz Wyborczy w Olsztynie III uznał 447 podpisy jako złożone prawidłowo natomiast 142 podpisy za złożone wadliwie z następujących powodów:

- 1) błędny, niepełny lub nieczytelny PESEL – **20 podpisów**;
- 2) brak numeru PESEL – **3 podpisy**;
- 3) brak praw wyborczych na właściwym obszarze (do Rady Gminy Wydminy) – **22 podpisy**;
- 4) błędna data poparcia – **9 podpisów**;
- 5) inne lub niepełne nazwisko, imię – **6 podpisów**;
- 6) inny lub niepełny adres – **79 podpisów**;
- 7) numer PESEL niezgodny z danymi wyborcy – **1 podpis**;
- 8) wielokrotne poparcie po uznaniu jednego podpisu jako prawidłowy – **2 osoby**.

Procedurze weryfikacji poddano wszystkie 589 podpisów, z czego prawidłowo złożono 447 podpisów na wymagane 476, a 142 podpisy w sposób wadliwy, co stanowi niedobór 29 podpisów. Zatem nie został spełniony wymóg ustawy określony w art. 4 pkt 1 ustawy, a tym samym wniosek nie uzyskał poparcia 10% uprawnionych do głosowania mieszkańców gminy Wydminy. Zbiorcze zestawienie dotyczące weryfikacji wykazu podpisów stanowi załącznik do postanowienia.

W myśl art. 14 ust. 4 ustawy mieszkaniec jednostki samorządu terytorialnego popierający wniosek o przeprowadzenie referendum podaje na karcie nazwisko, imię, adres zamieszkania i numer ewidencyjny PESEL. Dane te potwierdza własnoręcznym podpisem. Wycofanie udzielonego poparcia jest bezskuteczne.

W pkt 15 ppkt 2 uchwały Nr 61/2021 Państwowej Komisji Wyborczej z dnia 24 maja 2021 r. *w sprawie wytycznych i wyjaśnień w sprawie referendum lokalnych dotyczących odwołania organów jednostek samorządu terytorialnego*, Państwowa Komisja Wyborcza wskazała, iż adres zamieszkania obejmuje „nazwę miejscowości (miasta, wsi, osady), nazwę ulicy, numer domu i numer mieszkania, a w miejscowościach, w których nie ma ulic - numer domu (posesji) i numer lokalu lub tylko numer domu w przypadku braku odrębnie numerowanych lokali. (...) Podanie numeru lokalu dotyczy tylko budynków wielomieszkaniowych. Brak danych lub niepełne określenie adresu zamieszkania powoduje uznanie poparcia za złożone wadliwie”.

Zgodnie z obowiązującą linią orzecznictwa Naczelnego Sądu Administracyjnego – uchwałą z dnia 11 grudnia 2017 r. sygn. Akt II OPS 2/17: „(...) wymienione dane powinny więc być dokładne i kompletne oraz muszą być aktualne i prawdziwe, gdyż służą do identyfikowania osób popierających wniosek i w ten sposób ułatwiają weryfikację danych pozwalających na stwierdzenie, czy osoba popierająca posiada czynne prawo wyborcze do organu stanowiącego jednostki. Wszystkie dane są zatem jednakowo ważne. W żadnym razie dane te nie mogą być uszczuplone i jakiekolwiek odstępstwo od tego w procesie interpretacji i stosowania nie jest dopuszczalne. Nie można przyjmować, że obowiązek zawarcia na karcie poparcia dla referendum wszystkich danych stanowi nadmierny i zbyteczny formalizm. Wręcz przeciwnie, relatywizacja w procesie interpretacji i stosowania zakresu ustawowych danych osobowych mieszkańców popierających wniosek o przeprowadzenie referendum może prowadzić w procesie ich weryfikacji do arbitralności,

a w konsekwencji do naruszenia prawa do udziału w referendum oraz zasady równości wszystkich wobec prawa.”

Powyższe stanowisku wyraził również Wojewódzki Sąd Administracyjny w Olsztynie w wyroku z dnia 1 czerwca 2023 r., sygn. akt II SA/Ol 384/23.

Tak więc podczas czynności sprawdzających złożonych podpisów poparcia, za wadliwy został uznany podpis, gdy w wyniku ostatecznie przeprowadzonej weryfikacji podpisów ustalono wady w postaci: braku prawa wybierania na terenie gminy Wydminy, wady dotyczącej adresu, wady dotyczącej numeru PESEL, wadliwie podanego nazwiska lub imienia, wady dotyczącej podpisu i wielokrotnego poparcie po uznaniu jednego podpisu jako prawidłowy, o których szczegółowo wyżej była mowa.

Zakwestionowano także jako wadliwe te adresy, gdzie na karcie z podpisami wpisano adres, który faktycznie nie był ujęty w rejestrze wyborów, pomimo tego, iż osoba udzielająca poparcia faktycznie zamieszkuje według rejestru wyborców na terenie gminy Wydminy, ale pod innym adresem.

W związku z powyższym wniosek o przeprowadzenie referendum gminnego w sprawie odwołania Wójta Gminy Wydminy przed upływem kadencji, złożony Komisarzowi Wyborczemu w Olsztynie III w dniu 23 września 2026 r. przez Pełnomocnika Inicjatora Referendum został odrzucony z powodu braku wymaganej przez art. 4 pkt 1 ustawy liczby prawidłowo złożonych podpisów 10% uprawnionych do głosowania mieszkańców gminy Wydminy popierających wniosek. Powyższa wada stanowi nieusuwalną wadę powodującą odrzucenie wniosku.

Komisarz Wyborczy w Olsztynie III nie dysponował w tym przypadku swobodą oceny, jako że brak spełnienia ustawowego wymagania, o którym mowa wyżej stanowi bezwzględną przesłankę do odrzucenia wniosku.

Zgodnie z art. 26 ust. 1 ustawy na niniejsze postanowienie Inicjatorowi Referendum służy skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Olsztynie w terminie 14 dni od dnia doręczenia postanowienia.

Komisarz Wyborczy
w Olsztynie III

Podpisany elektronicznie przez
Wioletta Rynkiewicz
14.10.2026
8:41:25 +02'00'

Wioletta Rynkiewicz